

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - **Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering over het flankerend beleid ter uitvoering van de programmatische aanpak stikstof**
- **Definitieve goedkeuring**

Samenvatting

Met het besluit van de Vlaamse Regering van 10 maart 2023 tot vaststelling van een programmatische aanpak stikstof, werd de programmatische aanpak stikstof (PAS) definitief vastgesteld. De PAS vergt grote inspanningen van onder meer de landbouwsector. Daarom wordt voorzien in een flankerend beleid.

Met het voorliggende ontwerp van besluit wordt het flankerend beleid uitgewerkt voor wat betreft zgn. oranje bedrijven en bedrijven gelegen in het maatwerkgebied Turnhouts Vennengebied, in één van de vier andere maatwerkgebieden of in de zone van twee kilometer rond deze vier gebieden.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Omgeving

Beleidsveld: Omgeving en natuur

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- a. Het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2023/287.
- b. Op 13 oktober 2023 heeft de Vlaamse Regering voorliggend ontwerp van besluit een eerste keer principieel goedgekeurd.
- c. De Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens heeft op 14 november 2023 advies nr. 2023/131 uitgebracht.

- d. Het Kenniscentrum van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit besliste in zitting van 18 december 2023 om te verwijzen naar het standaardadvies nr. 65/2023 van 24 maart 2023 betreffende de redactie van normatieve teksten. Bij de bespreking van de bemerkingen van de VTC werd het standaardadvies nr. 65/2023 van de GBA betrokken.
- e. Het ontwerp van besluit werd op 8 november 2023 aangemeld bij de Europese Commissie. Op 20 juni 2024 meldde de Europese Commissie, mits een reeks aanpassingen en bijstellingen aan het ontwerpbesluit, geen bezwaar te hebben tegen de voorgenomen vergoedingsregeling.
- f. Op 5 juli 2024 keurde de Vlaamse Regering het voorliggend ontwerp van besluit een tweede maal principiële goed met het oog op advies van de Raad van State. Zie hiervoor de documenten VR 2024 0507 DOC.0990.
- g. De Raad van State heeft advies 76.970/1/V gegeven op 29 augustus 2024, met toepassing van artikel 84, §3, eerste lid van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.
- h. De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft in opvolging van advies 76.970/1/V van de Raad van State, een nieuw begrotingsakkoord gegeven op 16 september 2024.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

De programmatische aanpak stikstof (PAS) van 10 maart 2023 voorziet vier stopzettingsregelingen voor bedrijven en inrichtingen met stikstofemissies :

- a) een stopzettingsregeling voor 50% IIOA's: dit betreft een regeling voor het verplicht stopzetten van IIOA's met een impactscore hoger dan of gelijk aan 50% (=50% IIOA's) uiterlijk tegen 2030 (of vroeger bij het vervallen van de vergunning). Voor deze bedrijven wordt flankerend beleid voorzien. De mogelijkheden zijn: volledige stopzetting; stopzetting veeteelt/stalemissies; stopzetting veeteelt en reconversie richting akkerbouw; of omschakelen in functie van natuurbeheer volgens artikel 36ter van het Natuurdecreet. Vergoedingen kunnen verhoogd worden indien de stopzetting of omschakeling vroeger gebeurt;
- b) een vrijwillige stopzettingsregeling voor bedrijven met een impactscore >5%: deze regeling wordt via een (éénmalige) oproep opengezet ('closed call'), waarbij bedrijven gerangschikt worden in functie van de impactscore en de bedrijven met de hoogste impact het eerst geselecteerd worden. Deze regeling biedt deze bedrijven toegang tot hetzelfde flankerend beleid als 50% IIOA 's. Wie in 2023 intekent op de oproep, kan nog maximum drie jaar (na de ontvankelijkheids- en volledigheidverklaring van de intekening) de activiteiten voortzetten, maar krijgt een hogere vergoeding indien men na één jaar (+20%) of na twee jaar (+10%) stopt;
- c) een stopzettingsregeling voor varkenshouders: deze regeling trad reeds in werking op 3 april 2023 via het besluit van de Vlaamse Regering betreffende de vrijwillige stopzetting van varkensstallen (VR 2023 3103 DOC.0380/2);
- d) een vrijwillige stopzettingsregeling voor bedrijven uit het maatwerkgebied 'Turnhouts Vennengebied': dit betreft een regeling waarbij veehouders tijdelijk toegang krijgen tot een flankerend beleid zoals voorzien voor de bedrijven met impactscore >5%, ongeacht hun impactscore.

Het decreet van 26 januari 2024 over de programmatische aanpak stikstof voorziet in een rechtsgrond voor de uitwerking van het flankerend beleid. Een essentieel onderdeel van het flankerend beleid zullen ook de vergoedingsregelingen zijn voor bedrijven die hun veeteeltak stopzetten. De nadere uitwerking van het flankerend beleid zal gebeuren bij besluiten van de Vlaamse Regering. Verschillende aspecten van het te voorziene flankerend beleid zullen immers te beschouwen zijn als staatssteun in de zin van artikelen 107, 108 en 109 van het Verdrag van de Europese Unie (VWEU), waardoor deze in beginsel ter goedkeuring bij de Europese Commissie aangemeld dienen te worden. Een uitwerking via besluiten van de Vlaamse Regering is om deze reden dan ook noodzakelijk.

In het decreet van 26 januari 2024 over de programmatische aanpak stikstof is een volledig hoofdstuk gewijd aan de vijf maatwerkgebieden waaronder het maatwerkgebied 'Turnhouts Vennengebied'. In de maatwerkgebieden leidt het generieke PAS-emissiereductiescenario G8 tot onvoldoende emissiereductie om de 2030-doelstelling te behalen. Bijkomende maatregelen, zoals een vrijwillige stopzettingregeling van de veeteeltak op landbouwbedrijven, dringen zich in en rond alle maatwerkgebieden op.

Het voorliggend ontwerp van besluit regelt voor de stopzettingregelingen voor veehouderijen met een impactscore >5% (de zgn. 'oranje' bedrijven) en voor bedrijven in de maatwerkgebieden, zowel de berekening van de vergoedingen als de procedures voor een aanvraag tot instap in het flankerend beleid.

De PAS bepaalt dat "in het geval elementen van het flankerend beleid door de EU vernietigd worden zal de regering een gelijkwaardige vergoedingsregeling nemen van dezelfde financiële orde als de oorspronkelijke en met respect voor het evenwicht tussen het flankerend beleid en de betrokken maatregel".

Sinds 2016 en 2017 voorziet de Vlaamse overheid voor veehouderijen met een impactscore van resp. >50% en >5% in flankerend beleid op vrijwillige basis via twee inrichtingsnota's: de inrichtingsnota 'herstructureringsprogramma voor de groep van bedrijven die meer dan 50% bijdragen aan de kritische depositiewaarden van een habitat' (VR 2016 0107 DOC.0724-1TER) en de inrichtingsnota 'herstructureringsprogramma voor de groep van bedrijven die 5% of meer maar minder dan 50% bijdragen aan de kritische depositiewaarde van een habitat' (VR 2017 1702 DOC.0154/2BIS). De hier uitgewerkte regeling komt in de plaats van het via deze inrichtingsnota's opgezette flankerend beleid. Beide inrichtingsnota's worden opgeheven vanaf 1 november 2024, zijnde het moment dat het voorliggend ontwerp van besluit, in werking treedt. Aanvraagdossiers die ingediend werden voor 1 november 2024 en waarin nog geen finaal akkoord tot vergoeding bereikt werd, zullen overeenkomstig de bepalingen van die inrichtingsnota's verder afgehandeld worden.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Het voorliggend ontwerp van besluit bevat 15 artikelen.

Artikel 1 van voorliggend ontwerp van besluit bevat een aantal definities.

Artikel 2 bepaalt de mogelijke vergoedingen in het kader van de stopzetting van de veeteeltak of van de reconversie, voor oranje bedrijven en veehouderijen gelegen in de maatwerkgebieden. Er wordt ook in een tegemoetkoming voor bedrijfsadvies voorzien.

Artikel 3 bepaalt de mogelijke onderdelen van de vergoedingen in het kader van de stopzetting van de veeteeltak of de reconversie naar akkerbouw. In het kader van een reconversie naar akkerbouw

kunnen enkel de componenten winstderving, verlies van dieren en verlies van materiaal worden verleend voor onroerende goederen waarvan het gebruik volledig wordt stopgezet. De vergoeding voor verlies van gebouwen kan enkel worden verleend indien er geen investeringsvergoeding wordt toegekend.

Artikel 4 en 5 bepalen de voorwaarden en de verbintenissen om in aanmerking te komen voor de vergoedingen. Een aantal van de voorwaarden en verbintenissen geven invulling aan de richtsnoeren van de Europese Unie voor staatsteun. De vergoedingen kunnen pas worden toegekend na het akkoord van de Europese Commissie.

Artikel 6 bepaalt hoe een aanvraag wordt ingediend en welke gegevens de aanvraag moet bevatten.

Indien de aanvrager beschikt over de afschrijvingstabellen van gebouwen of goederen moeten deze worden toegevoegd bij de aanvraag (§1, 18° en §2, 18°). De mate waarin een gebouw of goed is afgeschreven zal de huidige waarde van beïnvloeden. Ook een gebouw of goed dat volledig afgeschreven is, zal meestal nog bedrijfseconomische restwaarde behouden. Indien de afschrijvingstabellen niet worden bezorgd, worden afschrijvingen berekend gebruik makende van de standaard afschrijvingstermijnen per type gebouw of goed.

Artikel 7 bepaalt welke actoren de aanvraag van een vergoeding dienen te ondertekenen.

Artikel 8 bepaalt dat de aanvraag wordt ingediend bij de landcommissie. Voor de oranje bedrijven wordt voorzien in een oproep, waarbij de aanvragen dienen ingediend te worden binnen een bepaalde termijn. Ook voor de bedrijven uit de maatwerkgebieden kan er een periode worden vastgesteld waarbinnen een aanvraag dient ingediend te worden.

Paragraaf 3 regelt wanneer een aanvraag tot uitbetaling voor het bedrijfsadvies kan ingediend worden.

In **artikel 9** wordt de procedure en de termijnen van de verschillende stappen toegelicht die doorlopen worden tijdens een aanvraagprocedure. De aanvraag voor een vergoeding wordt ingediend bij de provinciale landcommissie, die ook de procedure voert.

In paragraaf 2, tweede lid wordt bepaald dat de onderdelen die te koop worden aangeboden steeds in aanmerking komen voor aankoop, op voorwaarde dat het de onroerende goederen betreft, die hetzij de exploitatiezetel vormen, hetzij deel uitmaken van de huiskavel. Het kopen van de onroerende goederen die de exploitatiezetel vormen, heeft betrekking op alle betreffende onroerende goederen, waaronder onder meer de bedrijfswoning.

In het kader van de procedure kan de betrokkene ook bezwaar indienen. Bijvoorbeeld als hij het niet eens is met de berekende vergoedingen. In dat kader kan de betrokkene bijvoorbeeld ook aanvoeren dat de toepassing van de berekeningsregels, zoals omschreven in artikel 10, voor zijn specifieke situatie, gelet op een zich voorgedane overmachtssituatie tot een incorrect berekende vergoeding leidt. Het spreekt immers voor zich dat algemene rechtsregels, zoals ook het principe van overmacht, onverkort van toepassing blijven. Zo kan bijvoorbeeld door een overmachtssituatie (vb. een dierziekte) de veebezetting in een van de betrokken jaren, uitzonderlijk laag zijn. In de bezwaarprocedure kunnen dergelijke argumenten aangehaald worden en kan onderzocht worden of deze een herziening van de berekende vergoedingen tot gevolg dienen te hebben.

Artikel 10 omschrijft de berekeningsregels die toegepast worden en de verschillende componenten waarvoor een vergoeding gekregen kan worden. Deze zijn gebaseerd op de principes

van de vergoedingsregels bij onteigening ten algemene nutte en zijn in dit artikel verder gespecificeerd.

Om in aanmerking te komen voor vergoeding moet het gaan om een exploitatie die hoofdzakelijk vergund is. Het is immers mogelijk dat een exploitatie voor een klein onderdeel van de exploitatie (nog) niet over de vereiste vergunningen beschikt. Ook een dergelijke exploitatie kan gebruik maken van het flankerend beleid, zoals opgenomen in voorliggend besluit. Maar bij de berekening van de vergoedingen zullen onderdelen waarover men niet over de vereiste vergunning beschikt, logischerwijs, niet in aanmerking komen voor vergoeding.

Paragraaf 2 omschrijft de berekening van het verlies op dieren. Deze component is enkel van toepassing op dieren die op een economisch nadelig tijdstip verkocht moeten worden. Daarboven geldt de voorwaarde dat het dieren moeten zijn die niet worden gehouden in een rondesysteem. De landbouwer kan voor dieren in een rondesysteem immers zelf bepalen wanneer een nieuwe ronde wordt opgestart. Afhankelijk van de tijdsduur van een ronde, kan hij op voorhand inschatten of de ronde afgewerkt kan worden alvorens de activiteiten stopgezet dienen te worden. Dieren die aldus in zulk rondesysteem gehouden worden en alsnog op een economisch nadelig tijdstip verkocht moeten worden (ronde werd niet afgewerkt wegens bereiken datum van stopzetting), worden niet vergoed.

De berekening van de winstderving gebeurt volgens de regels van onteigening ten algemene nutte. Dit wil zeggen dat de winstderving gebaseerd wordt op de fiscaal aangegeven nettowinsten (belastingsaangiften) van de laatste 3 jaar voorafgaand aan jaar van indiening. Voor de berekening van deze component worden de nodige gegevens opgevraagd (artikel 6, §1, 15°, 16° en 17° en §2, 15°, 16° en 17°).

In paragraaf 3 wordt het verlies van gebouwen beschreven. Er kan vrijwillig gekozen worden om het gebouw te slopen. Het verlies van gebruik komt overeen met de huidige waarde van de gebouwen. Kiest de veehouder niet voor sloop, dan is er nog een restwaarde voor de stal, die niet vergoed wordt. Het verlies van gebouwen wordt enkel toegekend voor die onroerende goederen waarvoor een vergoeding voor stopzetting wordt gevraagd (dus geen combinatie met investeringssteun mogelijk). Het verlies van gebouwen is geldig op alle gebouwen die deel uitmaken van een exploitatie.

Paragraaf 4 van datzelfde artikel beschrijft het verlies van materiaal.

Paragraaf 5 van datzelfde artikel bepaalt de vergoeding voor sloop. De sloopvergoeding is geldig op alle gebouwen (met inbegrip van mestkelders), verhardingen en sleufsilos die deel uitmaken van de exploitatie.

Paragrafen 6, 7 en 8 regelen de vergoedingen bij de aankoop van onroerende goederen en de stopzetting van het gebruik van landbouwgronden.

Paragraaf 9 bepaalt de vergoeding voor zonnepanelen aanwezig op de exploitatie. Indien het gebouw waarop de zonnepanelen zich bevinden wordt gesloopt, dan heeft de aanvrager recht op een vergoeding voor de restwaarde. De restwaarde bedraagt 30% van de investeringskost van de PV-installatie. De investeringskost wordt berekend o.b.v. het vermogen van de zonnepanelen (wattpiek), en is afhankelijk van het vermogen van de omvormer (in kVA of kW). De investeringskost wordt gebaseerd op cijfers verkregen via het Vlaams Energieagentschap. Indien het gebouw waarop de zonnepanelen zich bevinden niet wordt gesloopt, dan wordt er geen vergoeding voorzien. Groenestroomcertificaten op zonnepanelen worden niet vergoed.

Paragraaf 10 omschrijft de vergoeding voor mestverwerkingsinstallaties.

Mestverwerkingsinstallaties worden beschouwd als een onroerend goed en worden vergoed voor verlies van gebouwen. Ook het verlies van materiaal horende bij de installatie en de winstderving worden vergoed. Met betrekking tot mestverwerkingsinstallaties die deel uitmaken van een oranje bedrijf of een bedrijf gelegen in de maatwerkgebieden, worden enkel mestverwerkingsinstallaties vergoed die louter dienen voor de verwerking van eigen mest (en niet die van andere landbouwbedrijven).

De vergoeding verlies van gebruik zal o.a. worden berekend op basis van facturen en betalingsbewijzen van de aanvrager. Daarnaast zal de ouderdom, de vetustiteit, afschrijvingstermijnen, de staat edm. meetellen in de vergoeding. De nodige gegevens voor de berekening worden opgevraagd bij de indiening van het dossier.

Paragraaf 11 omschrijft de ontslagvergoeding van personeelsleden in dienst bij het landbouwbedrijf. De ontslagvergoeding moet worden aangetoond door de aanvrager via een berekening van het sociaal secretariaat. De ontslagvergoeding is niet van toepassing op bedrijfsleiders, meewerkende echtgenoten, edm.

Paragraaf 12 bespreekt de investeringsvergoeding bij bedrijfsreconversie. In dit geval is de component verlies van gebouwen op het gebouw waarop reconversie wordt toegepast, niet van toepassing. Investerings in emissiearme stalsystemen komen niet in aanmerking. In paragraaf 12 worden de maximum bedragen voor de vergoeding bepaald. Indien er een reconversie of omvorming van de bestaande stal plaatsvindt, bedraagt de vergoeding maximum 40% (of 65% mits voldaan wordt aan de in paragraaf 12 gestelde voorwaarden) van de gedane en maximum 40% (of 65%) van de geraamde investeringen in de stal. Het plafond bedraagt 600.000€ voor het volledige bedrijf/IIOA. De gedane investeringen moeten worden aangetoond m.b.v. facturen, betalingsbewijzen en eventuele creditnota's.

Fictief voorbeeld:

	100%	40%
Geraamde investeringskost	€ 842.500	€ 337.000
Gedane investeringskost	€ 1.115.205	€ 446.082
Uitbetaalde vergoeding		€ 337.000

	100%	40%
Geraamde investeringskost	€ 842.500	€ 337.000
Gedane investeringskost	€ 650.151	€ 260.060
Uitbetaalde vergoeding		€ 260.060

	100%	40%
Geraamde investeringskost	€ 1.582.000	€ 632.800
Gedane investeringskost	€ 1.582.000	€ 632.800
Uitbetaalde vergoeding		€ 600.000

In het geval er geïnvesteerd wordt in een nieuw gebouw, bedraagt de investeringsvergoeding maximaal 40% (of 65%) van de nieuwbouwwaarde van de bestaande stal met dezelfde productiecapaciteit en met de actuele technieken, materialen en uitrusting voor de huisvesting van de dieren. De aanvrager kan er voor kiezen om reconversie toe te passen op meerdere stallen. Hierbij geldt 40% van de totale geraamde investeringsvergoeding en 40% van de totale gedane

investeringsvergoeding (onafhankelijk van het aantal stallen/gebouwen). Het plafond van 600.000€ is ook hier geldig op niveau van het bedrijf/IIOA.

Fictief voorbeeld:

	Stal 1				SOM	
	100%	40%			100%	40%
Geraamde nieuwbouwwaarde	€ 1.200.000	€ 480.000			€ 1.200.000	€ 480.000

	Loods 1		Loods 2		SOM	
	100%	40%	100%	40%	100%	40%
Gedane investeringskost	€ 275.000	€ 110.000	€ 845.000	€ 338.000	€ 1.120.000	€ 448.000

Uitbetaalde vergoeding	€ 448.000
------------------------	------------------

In paragraaf 13 wordt bepaald de investeringsvergoeding ook kan aangewend worden voor de aankoop van landbouwgronden of andere onroerende goederen.

Paragraaf 14 bepaalt dat er ook een vergoeding komt voor de nutriëntenemissierechten die in het kader van de stopzetting van de veeteelt of van de reconversie, geannuleerd worden. Hierbij wordt verduidelijkt dat er geen vergoeding gegeven wordt voor de nutriëntenemissierechten die, mocht de landbouwer de nutriëntenemissierechten overdragen, bij de overdracht geannuleerd zouden worden, ten gevolge van de algemene afroaming van 25% of omwille van afroamingen ten gevolge van een onbalans of omwille van de niet-invulling van de nutriëntenemissierechten.

Artikel 11 regelt de uitbetaling van de vergoedingen en de procedure voor de uitbetaling. Hierin is ook de mogelijke uitbetaling van de top-ups voor zowel de oranje bedrijven als de bedrijven uit de maatwerkgebieden opgenomen.

In **artikel 12** van voorliggend besluit zijn de bepalingen in het kader van de AVG-verordening opgenomen.

Artikel 13 bevat een overgangsbepaling, voor het geval het vergoedingenloket, onbeschikbaar zou zijn.

In **artikel 14** wordt de datum van inwerkingtreding nader bepaald. Deze is bepaald op 1 november.

Artikel 15 stelt vast welke minister belast is met de uitvoering van het voorliggend ontwerp van besluit.

Tenslotte is bij dit besluit ook één bijlage gevoegd, met name een bijlage met de leegstandspercentages voor de verschillende diercategorieën.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend besluit kadert in de programmatische aanpak stikstof (PAS). Voor de budgettaire impact wordt verwezen naar de 'conceptnota PAS' van 23 februari 2022 (VR 2022 302 MED.0068/2, pagina 40).

Er dienen dan ook geen bijkomende investeringen te gebeuren voor de implementatie van voorliggend besluit.

Voorliggend besluit implementeert maatregelen voor oranje bedrijven en voor bedrijven gelegen in de maatwerkgebieden. Voor de budgettaire impact, zoals opgenomen in p. 40 van de Conceptnota PAS, vallen de maatregelen voor deze bedrijven uiteen in verschillende rubrieken.

Voor oranje bedrijven is het zo dat voor de implementatie van deze maatregel gewerkt zal worden met een gesloten enveloppe. Landbouwers gaan van deze maatregel gebruik kunnen maken, zolang er hiervoor nog budget voorzien is. De maatregel voor oranje bedrijven is in dat opzicht gelijklopend aan deze voor varkensbedrijven, met dat verschil dat als oranje bedrijven intekenen, ze drie jaar de tijd hebben om te stoppen. Varkensbedrijven kunnen, indien ze niet ingetekend hebben in de stopzettingsregeling voor varkenshouders, daarenboven ook instappen in de stopzettingsregeling voor oranje bedrijven (mits ze voldoen aan de voorwaarden ter zake). De budgetten die hiervoor ter beschikking zijn, betreffen aldus 220 miljoen in de periode 2022-2024 (200 miljoen voor stopzettingsregeling varkens en 20 miljoen voor stopzettingsregeling donkeroranje). Doordat er gewerkt wordt met een gesloten enveloppe voor deze maatregelen blijft de geraamde budgettaire impact dan ook ongewijzigd. Aangezien de implementatie meer tijd in beslag heeft genomen, dan geraamd, zullen de kredieten pas later besteed worden dan voorzien.

De Maatwerkgebieden hebben binnen de PAS een speciale positie. Omwille van de specifieke situatie van die gebieden, zijn ze aangeduid als maatwerkgebied, waarbinnen gezocht wordt naar een gepaste aanpak voor het gebied. Dit met het oog op het herstellen van de natuur in de betrokken gebieden. De maatregelen die in die gebieden genomen zullen worden, waaronder onder meer het invoeren van een mogelijkheid tot het vrijwillig stopzetten van de veeteeltactiviteiten, vallen onder natuurherstel, en worden dan ook ingeschreven op het hiervoor in het PAS voorziene budget van 75 mio euro in de periode 2022-2024.

Er dient ten slotte ook verduidelijkt te worden dat hoewel de maatregelen, voorzien in voorliggend besluit, een onderscheiden toepassingsgebied hebben, het mogelijk is dat bedrijven in aanmerking zullen komen voor meerdere maatregelen of ook voor de specifieke stopzettingsregeling voor varkensbedrijven. In voorkomend geval zal het bedrijf zelf kiezen voor welke maatregel men een aanvraag zal indienen, met dien verstande dat het cumuleren van de verschillende vergoedingen overeenkomstig voorliggend besluit niet mogelijk is.

De voorziene middelen en de oorsprong van de voorziene middelen voor de vrijwillige stopzettingsregelingen zoals goedgekeurd door de Vlaamse Regering in de Conceptnota PAS van 23 februari 2022 blijven onverminderd geldig.

De Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, heeft zijn akkoord gegeven op 5 oktober 2023, op voorwaarde dat de budgettaire impact wordt opgevangen binnen het afgesproken budgettaire PAS-kader, mits de herverdelingen uit de PAS-provisie deel uitmaken van een apart dossier op de Vlaamse Regering en op voorwaarde dat in de tekst van het voorliggend besluit het principe van de gesloten enveloppefinanciering formeel werd ingeschreven.

Specifiek voor wat betreft dit laatste punt was reeds in de tekst opgenomen dat de vergoedingen enkel konden worden verleend voor zover dit kaderde binnen de beschikbare begrotingskredieten. Naar aanleiding van dit advies werd, voor wat dit laatste punt betreft, een aparte paragraaf toegevoegd aan artikel 9.

B. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Naar schatting zullen ongeveer tussen de 500 en 1.000 exploitanten in aanmerking komen voor een aanvraag voor een stopzettingsvergoeding, een investeringsvergoeding en een sloopvergoeding. Als, naar verwachting een aanzienlijk deel van dit aantal daadwerkelijk een aanvraag zou indienen, zal dit een weerslag hebben op het personeelsbestand van de betrokken entiteit. De afhandeling van de betreffende aanvragen houdt onder meer in dat nagegaan wordt of de verstrekte informatie correct is. Voor veel van de verstrekte gegevens zal dit een tijdrovende taak betreffen. In bepaalde gevallen zullen de vergunningen opgevraagd moeten worden bij de vergunningverlenende overheden. Daarnaast moet ook voor elk van de bedrijfsgebouwen waarvoor een vergoeding wordt aangevraagd een berekening uitgevoerd worden. Elk van de gegevens die hierbij in rekening wordt genomen, zal nauwgezet gecontroleerd moeten worden. Daarnaast is ook de verwachting dat, gelet op de financiële gevolgen van de beslissing van de landcommissies, er een significant aantal bezwaren ontvangen zullen worden. De impact op het personeelsbestand zal evenwel ondervangen worden door de aanwervingen die besloten werden in uitvoering van de conceptnota PAS van 23 februari 2022 (VR 2022 2302 MED.0068/2).

C. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het ontwerp van besluit heeft geen weerslag op de lokale en provinciale besturen.

4 ADVIES RAAD VAN STATE

Op 29 augustus 2024 verleende de Raad van State advies 76.970/1/V over het op 5 juli 2024 principieel vastgestelde voorontwerp van besluit. De wijze waarop met dit advies is omgegaan in voorliggend ontwerpbesluit, wordt hieronder toegelicht.

- De Raad van State bespreekt onder de randnummers 4 tot en met 7, 9, 10.1 en 10.2, van haar advies de rechtsgronden waarop voorliggend ontwerp van besluit gesteund is. De Raad oordeelt dat er voor voorliggend ontwerp van besluit afdoende rechtsgronden voorhanden zijn. Wel adviseert de Raad, onder randnummer 7, een aantal aanpassingen aan de rubriek "Rechtsgronden" in de aanhef (weglaten van een aantal artikelen die niet als rechtsgrond beschouwd kunnen worden en toevoegen van een aantal andere artikelen die eveneens rechtsgrond kunnen geven aan voorliggend ontwerp van besluit). De door de Raad gesuggereerde aanpassingen aan de rubriek "rechtsgronden" in de aanhef, werden doorgevoerd.

Daarnaast werd door de Raad ook opgemerkt dat het niet mogelijk is om in voorliggend besluit rechtstreeks een taak als beroepsinstantie op te dragen aan de gedelegeerd bestuurder van de VLM. (cfr. artikel 9, §3, van het voorliggend ontwerp van besluit). Het komt immers aan de bevoegde bestuursorganen van de VLM toe te beslissen welk orgaan effectief als beroepsinstantie zal optreden. Artikel 9, §3, van het ontwerp is dan ook, op

aangeven van de Raad van State, herwerkt, zodat niet de gedelegeerd bestuurder van de VLM maar de VLM zelf als beroepsinstantie is aangewezen.

- Onder randnummer 8 en 10.2 stelt de Raad dat, sinds over voorliggend ontwerp van besluit het begrotingsakkoord werd bekomen, er een verruiming is doorgevoerd van het toepassingsgebied van de ontworpen vergoedingsregeling evenals een wijziging van het juridische kader ten gevolge van het de aanneming van het PAS-decreet. In het licht hiervan is er een nieuw begrotingsakkoord over voormeld ontwerp van besluit gevraagd en bekomen.
- In navolging van de suggestie van de Raad, onder randnummer 10.2, werd in de aanhef van het ontwerp besluit verduidelijkt dat de aanmelding bij de Europese Commissie gebeurde in het kader van de procedure, vermeld in artikel 108, lid 3, van het Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie.
- Naar aanleiding van de opmerkingen van de Raad van State onder de randnummers 11.1 tot en met 11.3 werden in artikel 1 van voorliggend besluit de definities van SBZ-H en impactscore herwerkt. Voor beide begrippen is telkens gewerkt met een uitdrukkelijke verwijzing naar de overeenstemmende bepaling in het PAS-decreet.
- Onder randnummer 12 suggereert de Raad om in de tekst een uitdrukkelijke verwijzing naar de erkenningsregeling voor de adviesdiensten op te nemen. De tekst van artikel 2, §3, tweede lid, van het ontwerp, werd, in navolging van de suggestie van de Raad, dienovereenkomstig aangepast.
- In artikel 3 van voorliggend ontwerp van besluit worden de verschillende onderdelen vermeld waaruit de vergoeding kan bestaan. Specifiek voor wat betreft het aankopen van gronden en de daaraan gekoppelde vergoedingen, kan het zowel gaan over gronden die de betrokkene niet meer kan gebruiken na de stopzetting of reconversie en daarom te koop aanbiedt aan de overheid (betreft vermelding in artikel 3, §1, eerste lid, 3° en artikel 3, §2, eerste lid, 3°) als om gronden die de betrokkene extra dient aan te kopen, in het kader van zijn reconversie naar een akkerbouwer en waarvoor in dit besluit is opgenomen dat hier onder bepaalde voorwaarden een vergoeding kan gegeven worden (cfr; artikel 3, §2, eerste lid). Onder randnummer 13 merkt de Raad op dat dit onderscheid in de tekst niet duidelijk naar voor komt. Gelet hierop werden in artikel 3, in de betreffende bepalingen, een aantal verduidelijkingen toegevoegd.

Specifiek voor wat betreft het verkopen van de gronden aan de lokale grondenbank is het ook zo dat de aanvrager geenszins een verplichting heeft om gronden aan de grondbank te verkopen. De aanvrager kan, in zijn aanvraag, één of meer onroerende goederen vermelden die hij te koop aanbiedt. Dat is echter geen verplichting. De aanvrager kan er voor kiezen de gronden zelf te behouden of deze eventueel later en op een andere manier, dan in het kader van de hier uitgewerkte vergoedingsregeling, te verkopen.

- In navolging van de opmerking, onder randnummer 14, werd de zinsnede “na akkoord van de Europese Commissie over voorliggend besluit” in artikel 4 geschrapt.
- Onder de randnummers 15.1 tot en met 15.4 bespreekt de Raad artikel 9 van voorliggend ontwerp van besluit. Naar aanleiding van het advies van de Raad is in dit artikel verduidelijkt dat wanneer een aanvrager, binnen de gestelde termijn, niet reageert, hetgeen beschouwd wordt als een “niet akkoord” gaan met de beslissing, dat dit dan ook tot gevolg heeft dat de aanvraag in kwestie stopgezet wordt. In randnummer 15.4 wordt door de Raad aangegeven dat er geen voorrangregeling is opgenomen voor bedrijven in de

maatwerkgebieden, in geval van ontoereikende begrotingskredieten. Een dergelijke voorrangsregeling is echter niet nodig aangezien bedrijven in de maatwerkgebieden niet gebonden zijn aan een oproepperiode van 75 dagen. Binnen de voorziene kredieten, zal voorrang gegeven worden aan de eerst ingediende dossiers. Normaliter zullen de kredieten hiervoor volstaan. Desgevallend kunnen er ook nog verschuivingen komen van de kredieten voor oranje bedrijven naar deze voor bedrijven in de maatwerkgebieden of kan het budget afgesloten worden, door ook voor de bedrijven in de maatwerkgebieden de indieningstermijn af te sluiten.

- Met betrekking tot artikel 10 van voorliggend ontwerp van besluit, beveelt de Raad aan om de verwijzing naar de toepassing van de algemene regels van de onteigening ten algemene nutte weg te laten (randnummer 16.1) en om een uitdrukkelijke verwijzing toe te voegen voor wat betreft de berekening van de eindpachtvergoeding, naar het Pachtdecreet, (randnummer 16.3) en voor wat betreft het begrip “jonge landbouwer” naar artikel 37 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 april 2023 ‘tot vaststelling van de voorschriften voor de rechtstreekse betalingen aan landbouwers in het kader van het gemeenschappelijk landbouwbeleid’ (randnummer 16.4.1). Het voorliggend ontwerp werd in deze zin aangepast. Voor wat betreft het verschil in behandeling tussen jonge en niet-jonge landbouwers, is het zo dat dit onderscheid er is omwille van de verschillende steunpercentages die binnen de Europese richtsnoeren ter zake gehanteerd worden. De verantwoording ter zake is dan ook de verantwoording die in dat kader binnen de Europese richtsnoeren gegeven wordt en heeft betrekking op de doelstelling, als vermeld onder punt (10), g) van de richtsnoeren, met name “*g) aantrekken en vasthouden van jonge landbouwers en andere nieuwe landbouwers en bevorderen van duurzame bedrijfsontwikkeling in plattelandsgebieden;*”. De formulering van artikel 10, §12, is verder ook aangepast, in navolging van de suggestie van de Raad, om aan te geven dat het hier niet gaat over een mogelijkheid tot differentiatie voor de landcommissie, maar wel degelijk om andere maximale percentages (randnummer 16.4.3).
- In navolging van de opmerking van de Raad, onder de randnummer 17.2, 17.3 en 17.4, werden in artikel 11 een aantal tekstuele aanpassingen doorgevoerd, met name werden in §1, zesde lid, de woorden “in voorkomend geval” geschrapt, werd in §1, zevende lid, de verwijzing naar een niet-naleving ten gevolge van overmacht, weggelaten en werd in §2, eerste lid, het punt 2° geherformuleerd. Voor wat betreft de opmerking van de Raad, onder randnummer 17.5, blijkt bij nazicht dat in de tekst verkeerdelijk niet gespecificeerd werd dat de top-up voor oranje bedrijven enkel van toepassing zal zijn, voor bedrijven die zich in de eerste inschrijvingsperiode inschrijven. De verwijzing in artikel 11, naar artikel 8, §2, is dan ook verder aangevuld met een verwijzing naar het eerste lid van de betreffende paragraaf.
- Onder randnummer 18 stelt de Raad dat het tweede lid van artikel 12 weggelaten kan worden. Deze bepalingen zijn opgenomen in het licht van de verplichtingen ter zake in het kader van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (hierna AVG). De inhoud van deze bepalingen werd mee besproken in het advies van de VTC over voorliggend ontwerp van besluit en hieromtrent werden door de VTC geen opmerkingen geformuleerd. In het licht van de verplichtingen in het kader van de AVG, en met name onder meer het transparantiebeginsel, lijkt het ons aangewezen de betreffende paragraaf te behouden.
- Naar aanleiding van de onder punt 21.2 geformuleerde slotopmerkingen zijn er ook nog een aantal legistische en taalkundige aanpassingen doorgevoerd. Aanhalingstekens, zoals gesuggereerd onder randnummer 21.2, werden echter niet ingevoerd, gelet op aanwijzing 45 uit de Omzendbrief van de Vlaamse Regering betreffende de wetgevingstechniek, volgens dewelke in regelgevende teksten geen aanhalingstekens gebruikt worden.

5 VERDER TRAJECT

Voorliggend ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt na definitieve goedkeuring overgemaakt voor publicatie in het Belgisch Staatsblad.

6 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreffende het flankerend beleid in uitvoering van de programmatische aanpak stikstof;
- 2° de Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad;
- 3° de inrichtingsnota's 'herstructureringsprogramma voor de groep van bedrijven die meer dan 50% bijdragen aan de kritische depositiewaarden van een habitat' en 'herstructureringsprogramma voor de groep van bedrijven die 5% of meer maar minder dan 50% bijdragen aan de kritische depositiewaarde van een habitat' worden opgeheven vanaf 1 november 2024.

De Vlaamse minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme

Zuhal DEMIR

Bijlagen:

1. Ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering betreffende het flankerend beleid in uitvoering van de programmatische aanpak stikstof;
2. Advies van de Raad van State 76.970/1/V van 29 augustus 2024.
3. Akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, van 16 september 2024.